

Uddannelsesprogram

Hoveduddannelsesforløb i Retsmedicin

Institut for Retsmedicin, Aarhus Universitet

Patologi, Aarhus Universitetshospital

2012 Målbeskrivelsen

Indledning

Formålet med uddannelsesprogrammet er at beskrive, hvordan og hvornår målene, som er beskrevet i målbeskrivelsen for Retsmedicin opnås i det daglige arbejde på Patologi, AUH og Institut for Retsmedicin, Aarhus Universitet.

Desuden beskriver uddannelsesprogrammet, hvordan kompetencevurderingen af opnåede mål vil foregå i det daglige. Det er ligeledes skitseret, i hvilken rækkefølge de enkelte mål mest hensigtsmæssigt opnås. Uddannelsesprogrammet beskriver således idealforløbet for netop denne uddannelsesstilling.

Uddannelsens varighed og indhold er beskrevet i målbeskrivelsen ([Link til aktuelle målbeskrivelse, SST](#)).

Uddannelsesprogrammet kan ses som en slags kontrakt mellem uddannelseslægen og de afdelinger/praksis, som indgår i uddannelsesforløbet, idet såvel uddannelseslægen som afdelingen kan stille krav til hinanden, svarende til uddannelsesprogrammet.

Såfremt en uddannelseslæge ikke finder at uddannelsen lever op til det uddannelsesprogram, som er udarbejdet for det pågældende uddannelsesforløb, er det i første omgang hovedvejlederen, som skal kontaktes. Løses problemet ikke ad denne vej kontaktes UAO og afdelingsledelsen. Kan man ikke få sin sag behandlet inden for afdelingens rammer kan uddannelseslægen – efter at have orienteret afdelingsledelsen - henvende sig til hospitalets uddannelseskoordinerende overlæge eller specialets / områdets PKL.

Under ansættelse i praksis drøftes problemet i første omgang med tutorlægen, hvorefter det kan drøftes med specialets PKL, hvis der ikke kan findes en løsning i den pågældende praksis.

Det vil ligeledes være naturligt at rette henvendelse til Videreuddannelsessekretariatet, såfremt man har problemer i forhold til uddannelsen på afdelingen / i praksis.

Forkortelser

KV: Kompetencevurdering

RMUK: (Region Midtjyllands Uddannelses- og kursusadministration)

UKO: Uddannelseskoordinerende overlæge

UAO: Uddannelsesansvarlig overlæge

PKL: Postgraduat Klinisk Lektor

UKYL: Uddannelseskoordinerende yngre læge

HL: Hoveduddannelseslæge

Indhold

Indledning.....	2
Forkortelser	2
Uddannelsesforløbets opbygning	5
1. Første ansættelse	6
1.1 Præsentation af afdelingen.....	6
1.1.1 Introduktion til afdelingen	6
1.1.2 Organisering af den lægelige uddannelse i afdelingen	6
1.1.3 Uddannelsesvejledning.....	7
1.1.4 Arbejdsopgaver og - tilrettelæggelse.....	7
1.2 Uddannelsesplanlægning	8
1.2.1 Sammenhæng mellem uddannelse og arbejdsfunktioner.....	8
1.3 Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse	9
1.4 Konferencer, undervisning, kurser og kongresdeltagelse	10
1.4.1 Undervisning	10
1.4.2 Kursusdeltagelse.....	10
1.5 Fokuserede ophold og uddannelsesdage	11
1.6 Forskning og udvikling	11
1.7 Anbefalet litteratur.....	11
2. Anden ansættelse.....	12
2.1 Præsentation af afdelingen	12
2.1.1 Introduktion til afdelingen	12
2.1.2 Organisering af den lægelige uddannelse i afdelingen	12
2.1.3 Uddannelsesvejledning.....	13
2.1.4 Arbejdsopgaver og - tilrettelæggelse	13
2.2 Uddannelsesplanlægning	13
2.2.1 Sammenhæng mellem uddannelse og arbejdsfunktioner	13
2.3 Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse.....	15
2.4 Konferencer, undervisning, kurser og kongresdeltagelse	18
2.4.1 Undervisning	19
2.4.2 Kursusdeltagelse.....	19
2.5 Fokuserede ophold og uddannelsesdage	21

2.6 Forskning og udvikling	21
2.7 Anbefalet litteratur.....	21
3. Evaluering af den lægelige videreuddannelse	22

Uddannelsesforløbets opbygning

1. ansættelse	2. ansættelse
Patologi, Aarhus Universitetshospital	Institut for Retsmedicin, Aarhus Universitet
Varighed (18 mdr.)	Varighed (30 mdr.)

1. Første ansættelse

Patologi, Aarhus Universitetshospital

1.1 Præsentation af afdelingen

Link til afdelingen hjemmeside [Patologi - AUH til fagpersoner](#)

Patologi er en selvstændig afdeling på Aarhus Universitetshospital (AUH). Overordnet er afdelingens laboratorier organiseret i 4 driftsafsnit: Histologi, Molekylærpatologi, Immunhistokemi og Cytologi. Afdelingens læger er organiseret i teams, der tilsammen dækker alle specialer inden for patologisk anatomi undtagen øjne. Herudover har afdelingen et sekretariat, et kapel, en forskningsenhed (KFP) og forskellige støttefunktioner.

Hovedopgaven er at undersøge vævs- og celleprøver fra patienter fra de kliniske afdelinger på Aarhus Universitetshospital samt fra de praktiserende læger med flere.

En mindre del af afdelingens arbejde er udførelse af obduktioner.

Afdelingen har undervisningsforpligtigelse over for medicinstuderende på Aarhus Universitet, yngre læger, bioanalytikere, lægesekretærer, serviceassistenter og andre personalegrupper.

Afdelingen har et aktivt forskningsmiljø med mange PhD-studerende og adgang til forskningslaboratorier.

1.1.1 Introduktion til afdelingen

Patologi prioriterer at tage godt imod nye medarbejdere og har et formaliseret onboarding-program til at understøtte dette, samt sikre at den nye medarbejder modtager relevante informationer i løbet af den første tid i ansættelsen. Man kan læse mere i afdelingens e-dok instruks [12.2.3.3 Onboarding af uddannelseslæger](#)

Du skal forvente at de første 3 dage primært kommer til at bestå af introduktion - til afdelingen generelt og særligt til teamet i det første subspecial du skal arbejde i. Det detaljerede introduktionsprogram bliver enten sendt til dig i en velkomstmil, sammen med øvrigt informationsmateriale (herunder information om anvendelse af vores digitale forløbsguide-applikation), eller udleveres til dig den første dag på afdelingen.

1.1.2 Organisering af den lægelige uddannelse i afdelingen

Patologi i Aarhus betjener de kliniske afdelinger på Aarhus Universitetshospital samt praktiserende læger og speciallæger i Region Midt. Afdelingen har et stort histologisk laboratorium, et cytologisk laboratorium og et molekylærbiologisk laboratorium (herunder immunhistokemi). Afdelingen har mange regions- og højtspecialiserede funktioner og er organiseret i 16 subspecialer/teams underinddelt i blokke/søjler hvor lægerne i hoveduddannelsen i retsmedicin (H-rets) dog kun arbejder i en del af disse. Lægerne roterer mellem en del af søjlerne med ophold af 3-6 mdr. varighed. Disse søjler består af: 1) Knoglebløddede/lunge, 2) Nedre gastro / øvre gastro / lever 3) Urologi / hjerte / kar 4) Endokrinologi / øre-næse-hals 5) Hud 6) Gynækologi.

I følgende link er den overordnede organisering af den lægelige videreuddannelse beskrevet:

<https://www.videreuddannelsen-nord.dk/postgraduat-klinisk-lektor/uddannelsesprogrammer/information-om-den-lagelige-videreuddannelse/>

Afdelingens uddannelsessteam udgøres af 1 uddannelsesansvarlig ledende overlæge (UALO) og 1 uddannelseskoordinerende yngre læge (UKYL).

1.1.3 Uddannelsesvejledning

HL får tildelt en hovedvejleder. Første vejledersamtale er planlagt og skemasat indenfor de første 14 dage af ansættelsen. HL er herefter ansvarlig for at vejledningssamtalerne afholdes og gennemføres. Planlægning og gennemførelse af disse og for at udarbejdelse af det individuelle uddannelsesprogram sker i samarbejde med hovedvejleder.

Der er daglig supervision af alle undersøgelser, så længe der er behov for dette. HL vil blive superviseret i alle opgaver indtil kompetencen til selvstændig varetagelse er godkendt.

EPA (= kompetenceskemaer som kan laves over makroskopiske beskrivelser og mikroskopiske beskrivelser samt obduktioner), laves en gang om måneden. Det er alle kliniske vejledere (=speciallæger), der gør dette. De godkendte hovedvejledere er alle speciallæger i patologi.

Detaljer om uddannelsesplaner og kompetencevurdering fremgår af afdelingens instruks [12.4.2.3 Speciallægeuddannelse - oplæring, uddannelsesplaner og kompetencevurdering](#)

Uddannelseslæge.dk er en elektroniske logbog for uddannelseslæger og uddannelsesansvarlige i alle specialer i hele Danmark. Det er et system til dokumentation og godkendelse af kompetencer i speciallægeuddannelsen samt til evaluering af uddannelsessteder.

Den generelle beskrivelse af samtalsystemet finder du via dette link:

<https://www.videreuddannelsen-nord.dk/postgraduat-klinisk-lektor/uddannelsesprogrammer/information-om-den-lagelige-videreuddannelse/>

1.1.4 Arbejdsopgaver og - tilrettelæggelse

Der henvises til 1.2.1 og skema 1

1.2 Uddannelsesplanlægning

Alle afdelingens læger fungerer som daglige kliniske vejledere, og deltager i praktisk vejledning, supervision og kompetencevurdering. Det er kun læger, der er mindst et trin højere i uddannelsesniveau, der kan gennemføre kompetencevurdering på f.eks. udkæring og mikroskopiske undersøgelser mens bioanalytikere kan lave kompetencevurdering på udvalgte funktioner f.eks. visse udkæringer.

1.2.1 Sammenhæng mellem uddannelse og arbejdsfunktioner

Obduktion Det forventes at den uddannelsessøgende dagligt kan obducere 2 ukomplicerede obduktioner, idet den uddannelsessøgende har gennemført introduktionsansættelse på IfR, inden de kommer på patologi.

De første måneder konfereres med supervisor om der skal udtages væv til mikroskopi, og efter 6 måneder forventes det at den uddannelsessøgende selv kan varetage denne vurdering. Oftest udtages vævet og puttes i kapsler på obduktionsstuen, så der ikke vil være noget til supplerende udkæring.

Supplerende udkæring af præparater fra obduktion

Udkæring af supplerende materiale fra obduktioner kan være relevant i sager, hvor materialet skønnes mere egnet efter fiksering, f.eks. hjernen og cancerpræparater. Udkæring af vævspræparater kan løbende foretages mere og mere selvstændigt, og det er altid muligt at tilkalde en supervisor. Udvælgelsen af relevant materiale der skal gemmes til udkæring, aftales i alle sager med supervisor, herunder evt. neuropatologisk undersøgelse, nerver, hjerne og rygmarv, og udkæring af hjertets ledningsbundt.

Mikroskopi af væv fra obduktioner

I starten af forløbet bliver alle mikroskopiske vævspræparater gennemgået ved supervisionsskærm og der ydes tæt supervision, af mere erfarne kollega eller supervisor, hvor man også bliver enige om en samlet konklusion og hvilke diagnoser og SNOMED koder, der skal bruges. Efterhånden opnås større selvstændighed. Dog vil den endelige obduktionsbeskrivelse, inkl. konklusion konfereres og superviseres af en supervisor.

Præparatbeskrivelse og udkæring

Der modtages forskellige udkæringspræparater, der enten kan være friske ufikserede eller fikserede. Hvis et præparat modtages friskt ufikseret, skal der foretages vurdering af, om der evt. skal udtages materiale til biobank og om der evt. skal lægges fikseringssnit eller om vævet skal opklippes og /eller opspændes.

I forbindelse med præparatbeskrivelsen skal der foretages vurdering af, om materialet er repræsentativt. Præparatet beskrives makroskopisk og der foretages en vurdering af hvilke snit der skal udtages til mikroskopisk undersøgelse for at stille korrekt diagnose. Der er 10 dages oplæring af erfarne kollega. Derefter skærer man selv ud, men kan altid tilkalde hjælp ved tvivlsspørgsmål.

Histologisk diagnostik og mikroskopibeskrivelse.

Ved modtagelse af biopsier eller vævspræparater, mikroskoperes selvstændigt efter den yngre læges niveau. Der startes med simple præparater, som kun fylder få glas. Alle glas ses i begyndelsen med supervisor på supervisionsskærm. Hvornår man ser de enkelte præparattyper, afhænger af i hvilken søjle, man starter og af dagsproduktionen.

Diagnostiske metoder og laboratorieteknik.

I forbindelse med håndtering af de mikroskopiske præparater oplæres HL i at bruge de mest almindelige specialfarvninger (van Gieson, Masson trichrom, alk. Congo, pas+/- diastase). Ang. immunfarvninger oplæres man i, at udtale sig om positivitet/negativitet og om reaktionen er der, hvor den skulle være (kerne, cytoplasma, membran).

Frysesnit

HL følger erfaren kollega de første uger. Bliver herefter gradvist mere selvstændig. Man beskriver det ufikserede væv makroskopisk, tager relevante snit ud til frysemikroskopi. Derefter mikroskoperes frysesnittet som altid ses med supervisor, og der afgives en telefonisk diagnose.

Tværfaglig konference

I ansættelsen vil uddannelseslægen deltage i enkelte konferencer uden selvstændig funktion.

1.3 Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse

Nedenfor er skitseret det ideelle forløb for tilegnelse af de kompetencer, der skal opnås i dette element af uddannelsesforløbet, og hvilke arbejdsfunktioner der er grundlaget for læringen. En komplet oversigt over kompetencer, der skal opnås i hele speciallægeuddannelsen, findes i målbeskrivelsen. Numrene i tabellen henviser til kompetencenumrene i målbeskrivelsen.

Tabel 1

AFSNIT / TEAM	Arbejdsfunktion	Kompetence-vurderingsmetode	Kompetence nr. i målbeskrivelsen	Forventet kompetenceopnåelse (mdr)		
				1-6	7-12	13-18
Patologi	Obduktion, (lægevidenskabelig) Herunder obduktion ved perinatale dødsfald og neuropatologisk obduktion	Kompetencekort . Struktureret observation EPA	32.4, 32.5, 32.8	X		
	Supplerende udskæring af præparater fra obduktion	Struktureret observation EPA	32.1		x	
	Mikroskopi af væv fra obduktioner	Struktureret observation EPA	32.8		X	
	Præparatbeskrivelse og udskæring	Struktureret observation EPA	32.1, 32.3	X		
	Histologisk diagnostik og mikroskopibeskrivelse, incl. stadieinddeling.	Struktureret observation EPA	32.2 og 32.3, 32.7			x
	Repræsentativt histologisk materiale	Struktureret observation	32.9	x		
	Principper for immunhisto- og cytokemi	Kursusdeltagelse	32.10			x
	Tværfaglig konference	Struktureret samtale	32.6		X	
	Helhedsvurdering	360°'s feedback				X
Lægerolle	Samarbejder	360°'s feedback	34		x	

1.4 Konferencer, undervisning, kurser og kongresdeltagelse

Nedenfor er kort skitseret, hvilke konferencer og undervisningsseancer uddannelseslægen forventes at deltage i, hvad uddannelseslægens rolle på konferencen er – og hvad uddannelseslægen kan forvente at lære af deltagelse i konferencen.

Konferencer.

Uddannelseslægen er med til enkelte MDT konferencer, for at se, hvordan det foregår, men har ingen aktiv rolle

1.4.1 Undervisning

Der er flere faste uddannelsesseancer i afdelingen.

Tirsdagsundervisning:

- 1. tirsdag i måneden: Teamspecifik undervisning • For alle læger på afdelingen.
- 2. tirsdag i måneden: Undervisning i valgfrit emne. • For uddannelseslæger
- 3. tirsdag i måneden: Casebaseret undervisning. • For uddannelseslæger, dog med fast deltagelse fra én speciallæge, som er med til at sikre det uddannelsesmæssige niveau.
- 4./5. tirsdag i måneden: Journal Club. • For alle læger på afdelingen.

Præparatfremvisning:

- Onsdagspræparatfremvisning • For alle læger på afdelingen.
- Fredagspræparatfremvisning • For uddannelseslæger

I semestermånederne kommer stud. med, i forbindelse med deres patologi undervisning og ser en obduktion, hvor den yngre læge så er forpligtet til at lave "bed-side" undervisning.

Som uddannelseslæge deltager du i undervisning af studenter på afdelingen, ligesom vi forventer at uddannelseslægen tager del i oplæring af yngre kolleger og andre sundhedsprofessionelle i afdelingen. Alle læger, der har været på kursus / deltaget i konferencer skal fremlægge hovedpointer fra kurset/konferencen ved morgenkonference senest 1 uge efter deltagelsen.

Evt. opgave udarbejdet i forbindelse med SOL-kurset fremlægges på afdelingen ved morgenkonference eller ved morgenundervisningen.

Staff-meeting, 1 gang pr måned fraset juli og december – her kan uddannelseslæger efter aftale bidrage med indlæg.

1.4.2 Kursusdeltagelse

De obligatoriske kurser for hoveduddannelsen fremgår under 2. ansættelse punkt 2.4.2.

Der kan som udgangspunkt ikke forventes yderligere kursusdeltagelse udover de obligatoriske kurser, det vil dog altid forsøges at uddannelseslægerne kan deltage i det årlige retsmedicinske årsmøde.

1.5 Fokuserede ophold og uddannelsesdage

Ikke relevant under 1. ansættelse, men kan imødekommes efter ønske.

1.6 Forskning og udvikling

Afdelingen har et forskningsråd og et årsmøllehjul for mødeaktivitet i forskningsmiljøet. Desuden er der et kombineret kvalitets- og uddannelsesudvalg. Der er ingen formelle krav til HL, men der er oplagte muligheder for deltagelse i et kvalitets-udviklings- eller forskningsprojekt.

1.7 Anbefalet litteratur

Søg vejledning ved det enkelte team og i e-dok mikroskopivejledningerne

Rosai and Ackermans Surgical Pathology eller Sternbergs Diagnostic Surgical Pathology.

Desuden relevante WHO-bøger og danske guidelines (aftales med de enkelte teams).

2. Anden ansættelse

2.1 Præsentation af afdelingen

Institut for Retsmedicin, Aarhus Universitet 30 mdr.

<http://forensic.au.dk/>

Ansættelsesstedet generelt

Institut for Retsmedicin, Aarhus Universitet betjener politikredsene i Jylland med undtagelse af Sønderjylland med et befolkningsgrundlag på ca. 2,2 mill. Instituttet er placeret på Skejby Sygehus og foretager årligt ca. 3-400 retslægelige obduktioner og enkelte retslægelige ligsyn, rekvireret af politi, statsadvokaturer eller arbejdsskadestyrelsen, samt ca. 800 personundersøgelser af børn, voksne ofre og voksne sigtede. Udover ovennævnte funktion for statsobducenturet har instituttet som andre universitetsinstitutter undervisning af medicinstuderende og forskningsopgaver. Fordelingen af arbejdet er 80 % afsat til myndighedsbetjening og 20% til Universitetsopgaver.

1. Myndighedsopgaverne er rekvireret af politi/arbejdsskadestyrelse, statsadvokaturer eller evt. forsikringsselskaber og består for retspatologidelen bla. af findestedsundersøgelser, retslægelige ligsyn og obduktioner. Herunder trænes den uddannelsessøgende i alm. obduktionsteknik med specielle retsmedicinske opgaver, såsom indsamling af spormateriale, udtagelse af prøver til retskemiske undersøgelser og udfærdigelse af obduktionserklæringer til retsligt brug.

For den kliniske retsmedicin drejer det sig om undersøgelser af levende personer (børn og voksne) udsat for vold, voldtægt eller andre seksuelle overgreb, samt sigtede personer. For den kliniske retsmedicin er registrering, beskrivelse og dokumentation af læsioner samt indsamling af spormateriale til DNA-bestemmelse af stor betydning. Herudover foretages oplæring i udfærdigelse af erklæringer til retsligt brug.

2. Universitetsopgaverne består bla. af undervisning af lægestuderende og paramedicinsk personale samt forskning.

2.1.1 Introduktion til afdelingen

Der er udarbejdet særskilt introduktionsprogram der ligger i Improve (Instituttets kvalitetssystem). Du får tilsendt et introduktionsbrev 14 dage forud for ansættelsesstart og følger et introduktionsprogram de første par uger. Der afholdes møde med sekretariatsleder vedrørende oplæring i afdelingens procedurer og kvalitetssikring og akkreditering.

2.1.2 Organisering af den lægelige uddannelse i afdelingen

I følgende link er den overordnede organisering af den lægelige videreuddannelse beskrevet:

<https://www.videreuddannelsen-nord.dk/postgraduat-klinisk-lektor/uddannelsesprogrammer/information-om-den-lagelige-videreuddannelse/>

På den Retslægelige afdeling adskiller organiseringen sig ved, at der ikke er uddannelsesansvarlige overlæger (UAO), idet der ikke er overlægestillinger på Aarhus Universitet. Funktionen som uddannelsesansvarlig varetages af en speciallæge, ansat som specialkonsulent og uddannelsesansvarlig læge. Den uddannelsesansvarlige læge arbejder som speciallæge og indgår i det daglige arbejde, og har taget kurserne i vejledning af speciallæger og UAO kurset. Der er tæt samarbejde med hovedvejlederne, samt de øvrige læger. Afdelingen har en UKYL.

Afdelingen er opbygget med en ledelsesstruktur bestående af en statsobducent (leder af den retslægelige afdeling, som i praksis er fagansvarlig, er lærestolsprofessor og fungerer som en ledende overlæge) samt en vicesstatsobducent som er stedfortræder for statsobducenten.

Herunder er der et vist antal speciallæger, heriblandt den uddannelsesansvarlige speciallæge, 1-2 hoveduddannelseslæger og 1 introduktionslæge samt læger ansat i uklassificeret stilling på afdelingen. Antallet af læger ansat i uklassificeret stilling og speciallæger følger mængden af rekvireret arbejde. I perioder med ændret aktivitet (altså ændring i antallet af bestilte opgaver i myndighedsbetjent arbejde for eks. politiet) bliver der løbende justeret på normeringen.

2.1.3 Uddannelsesvejledning

Afdelingen følger de retningslinjer for afholdelse af samtaler med introduktionssamtale, justeringssamtale og slutsamtale. Skemaer til samtaler ligger på RPA-VIP drev under en mappe der hedder uddannelse. Første vejledersamtale er planlagt og skemasat indenfor de første 14 dage af hovedvejleder. HL er herefter ansvarlig for at vejledningssamtalerne afholdes og gennemføres.

Efter samtalen gemmes de udfyldte samtaleark af hovedvejleder og der laves en kopi til den uddannelsesansvarlige læge.

2.1.4 Arbejdsopgaver og - tilrettelæggelse

Stillingen indebærer dagfunktion og døgnvagtforpligtigelse på ca. 3-6 vagter pr. måned. Der tilbydes en god og omfattende introduktion til faget og der vil være grundig oplæring inden vagt.

Uddannelsessøgende læge foretager obduktioner, udskæring af præparater, mikroskopi, udfærdigelse af retsmedicinske obduktionserklæringer, kommunikation med samarbejdspartnere samt gennemførelse af findestedsundersøgelser.

Uddannelsessøgende læge foretager forskellige typer af personundersøgelser (undersøgelse af ofre, sigtede, børn, ofre for seksuelle forbrydelser, torturundersøgelser, osv.)

Der tilbydes en bred vejledning under ansvar af den uddannelsesansvarlige.

Uddannelsens varighed og indhold er beskrevet i målbeskrivelsen www.SST.dk.

I løbet af hoveduddannelsen skal den uddannelsessøgende deltage i Sundhedsstyrelsen fastsatte obligatoriske kurser.

Der er gode muligheder for forskning og undervisning.

Kortere eller længerevarende studieophold på relevante afdelinger kan aftales individuelt.

Vi henviser i øvrigt til beskrivelsen af uddannelsesplanlægning. Beskrevet i skema 2.

2.2 Uddannelsesplanlægning

Alle afdelingens speciallæger fungerer som daglige kliniske vejledere, og deltager i praktisk vejledning, supervision og kompetencevurdering. Læger, der er mindst et trin højere i uddannelsesniveau, kan gennemføre udvalgte kompetencevurderinger på f.eks. obduktioner, obduktionsteknik og den kliniske retsmedicin (personundersøgelser), hvilket fremgår af de specifikke kompetencekort.

2.2.1 Sammenhæng mellem uddannelse og arbejdsfunktioner

Eksempler på væsentlige arbejdsfunktioner:

Obduktion i almindeligt forekommende sager

Praktisk vejledning og supervision i obduktion foregår **som mesterlære** sideløbende med kompetencevurdering. Uddannelseslægen introduceres til obduktion af mere erfarne kollega. Det vil i praksis foregå sådan at uddannelseslægen gennemgår en initial oplæring med overværelse af obduktioner og gennemførelse af obduktion under supervision, og dermed opnår minimumskompetence for udførelse af obduktion. Herefter tilrettelægges det som parallelle forløb, hvor uddannelseslægen obducerer i samme lokale sideløbende med mere erfarne læge, hvor der er indlagt tid til supervision og kompetencevurdering (ved speciallæge). Når kompetencevurdering er gennemført får uddannelseslægen selvstændig funktion med mulighed for at søge hjælp ved mere erfarne læge, ligesom alle obduktioner ved afslutning superviseres af en speciallæge med kompetencer i supervision/ eller statsobducent/vicestatsobducent.

Obduktion i særlige sagstyper

Som udgangspunkt som i de almindeligt forekommende sager, men med fokus på problemstillingen i sagstypen. Obduktion i særlige sagstyper kunne være obduktion med kriminalteknikere, lægefejlssager, obduktion af spædbørn og identifikations-sager.

Mikroskopi af væv fra obduktioner

I starten af forløbet bliver mikroskopi af alle vævspræparater gennemgået i dobbeltmikroskop eller på pc-skærm, da alle glas er skannet og kan tilgås digitalt, og der ydes supervision, af mere erfarne kollega eller supervisor, mikroskopierne vil løbende foretages mere og mere selvstændigt. Alle mikroskopiske erklæringer gennemgås og superviseres af supervisor på sagen.

Supplerende udskæring af præparater fra obduktion

Udskæring af supplerende materiale fra obduktioner kan være relevant i sager hvor materialet skønnes mere egnet efter en præparering. I starten af forløbet bliver alle vævspræparater gennemgået forud for udskæring og der ydes supervision, af supervisor på sagen. Udskæring af vævspræparater kan løbende foretages mere og mere selvstændigt. Udvælgelsen af relevant materiale der skal gemmes til udskæring, aftales i alle sager med supervisor.

Vagtfunktion

Vagtfunktionen består primært af myndighedsopgaver rekvireret af politiet samt enkelte andre rekvirenter (eks. Den uafhængige politiklagemyndighed DUP, Regionerne eller forsvaret). Vagten er på tilkald 24 timer i døgnet. Den foregår som en almindelig dagstidsfunktion fra 8-16, og efter kl. 16 på tilkald fra hjemmet. Den uddannelsessøgende har altid en bagvagt til rådighed. Vagtarbejdet inkluderer opgaver som eksempelvis personundersøgelse af voksne og børn, undersøgelse af effekter/ligdele, ligsyn/ligbesigtigelse og findestedsundersøgelser, samt udtalelse til rekvirenten efter endt undersøgelse. Funktionerne er forskellige, og baseret på kompetenceniveau for den enkelte læge. Lægen vil derfor initialt udelukkende have vagtfunktion i huset i dagtid. Uddannelseslæger skal som udgangspunkt forestå alle de personundersøgelser der meldes i dagtid, idet der er mulighed for tæt supervision, idet bagvagten er til stede og ikke kun på tilkald, som det er tilfældet ved vagt efter arbejdsophør.

Personundersøgelse

Herunder personundersøgelse af voksne, personundersøgelse af børn, findestedsundersøgelser, ligsyn og undersøgelse af effekter/ligdele.

Kompetencevurdering for udførelsen af de forskellige opgaver, vil foregå efter skema, og der vil blive sat tid af til gennemførelse af løbende vurdering, men primært anvendelse af kompetencekort.

Der henvises til skema 2.

2.3 Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse

Nedenfor er skitseret det ideelle forløb for tilegnelse af de kompetencer, der skal opnås i dette element af uddannelsesforløbet, og hvilke arbejdsfunktioner der er grundlaget for læringen. En komplet oversigt over kompetencer, der skal opnås i hele speciallægeuddannelsen, findes i målbeskrivelsen. Numrene i tabellen henviser til kompetencenumrene i målbeskrivelsen.

Det kan være svært at være helt specifik på placeringen af de enkelte kompetencer, så enkelte afvigelser grundet fravær af sjældne sager/cases må forventes. Hovedvejleder og den uddannelsessøgende læge forventes at være opmærksom når disse sager/cases er tilstede på afdelingen, således at disse prioriteres til de uddannelsessøgende læger.

Fordi man har så lang periode i 2. ansættelse, er nogle kryds placeret hvor det er mest optimalt, at man har opnået kompetencerne. Der er dog ikke en fastlåst kronologi i opnåelse af alle kompetencer, derfor kan man godt arbejde videre med sideløbende opgaver/kompetenceopnåelse, selv om kompetencerne ikke er opnået på det skemalagte tidspunkt.

Skema 2

AFSNIT / TEAM	Arbejdsfunktion	Kompetence- Vurderingsmetode	Kompetence nr. i målbeskrivelsen	Forventet kompetenceopnåelse (mdr)				
				19-24	25-30	31-36	37-42	43-48
Retslægelig afdeling AU	Obduktion i almindeligt forekommende sager	Struktureret observation, struktureret samtale og audit. (Frivilligt Kompetencekort – modificeret OSATS til obduktion)	3, 5, 15, 24, 25,	X				
	Obduktion i særlige og komplicerede sagstyper	Struktureret observation, struktureret samtale og audit. (Frivilligt Kompetencekort – modificeret OSATS til obduktion)	2, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 21, 28			X		
	Mikroskopi af væv fra obduktioner	Struktureret observation og struktureret samtale.	32			X		
	Supplerende udskæring af præparater fra obduktion, herunder udskæring af særlige præp. f.eks. cns. og hjerte udskæring	Struktureret observation	32 og 32.3				X	
	Erklæringsskrivning	Audit	25	X				
	Forskning	Audit	36					X
	Billeddiagnostik	Kursusgodkendelse	6					X
	Personundersøgelse af voksne	Struktureret observation, struktureret samtale og audit. (Frivillig – kompetencekort – modificeret OSATS til personundersøgelse)	1, 5, 19, 20, 28, 30	X				
	Personundersøgelse af børn	Struktureret observation, struktureret samtale og audit.	1,2, 5				X	
	Findestedsundersøgelse	Struktureret observation, struktureret samtale og audit.	5, 23			X		

	Ligsyn	Struktureret observation	5, 22		X			
	Identifikationssager	Struktureret observation, struktureret samtale og kursusgodkendelse	20,26,27, 29		X			
	Undersøgelse af effekter/ligdele	Struktureret observation, struktureret samtale, kursusgodkendelse og audit	27, 28, 29			X		
	Selvstændig udtalelse til politiet efter undersøgelse i ukomplicerede sager	Kursusgodkendelse, audit	31, 33, 38	X				
	Undervisning på Universitetet/ lægestudiet (forelæsninger/ holdundervisning, seminarer mm.)	Struktureret observation	37			X		
	Undervisning af eksterne parter (gymnasier, sygeplejersker, politi, domstole mm.)	Struktureret observation	37		X			
Andre lægeroller	Fungere som daglig vejleder for uddannelsessøgende på lavere niveau	Struktureret observation	37			X		
	Medvirke ved udarbejdelse af ændrede procedurer under hensyntagen til faglighed, retssikkerhed, kvalitetssikring og ressourcer	Audit	35				X	
	Tilrettelægge arbejde med obduktioner, personundersøgelser og andre retsmedicinske opgaver i samarbejde med andet personale	Audit	35, 39			X		
	Deltage i udvalgsarbejde eller arbejdsgrupper på afdelingen	Struktureret observation	34				X	

2.4 Konferencer, undervisning, kurser og kongresdeltagelse

Nedenfor er kort skitseret, hvilke konferencer uddannelseslægen forventes at deltage i, hvad uddannelseslægens rolle på konferencen er – og hvad uddannelseslægen kan forvente at lære af deltagelse i konferencen.

	Indhold	Hyppighed	Deltagere	Læring
Fælles morgenkonference kl. 08.30	Rapport fra vagtholdet Fordeling af arbejdsopgaver	Alle hverdage	Alle læger	Caseforløb og organisation Overlevering af caseansvar Rapportering af caseforløb
Eftermiddagskonference kl. 14.30	Fordeling af arbejdsopgaver til den følgende dag	Alle hverdage	Alle læger	Caseforløb Organisation
Tværfaglige konferencer	Radiologiske Neuropatologiske Sagssamråd i børnehuse Mikrobiologiske	Efter behov/skema	Alle læger tilknyttet sagen	Caseforløb Specielle problemstillinger
Onsdagsmøder- Onsdag kl. 14.30	Undervisning ved afdelingens læger	Onsdag i alle uger	Alle læger	Vidensdeling fra afdelingens læger eller udefrakommende i specielle sagstyper, eller forskningsrelaterede emner
Histologimøde onsdag kl. 8.30	Undervisning ved afdelingens læger	Sidste onsdag i måneden	Alle læger	Vidensdeling fra afdelingens læger eller udefrakommende
Journal-club	Flere parallelle i forskningsgrupper	Efter skema – typisk en gang om måneden	Læger tilknyttet den specifikke forskningsgruppe	Forskning
Sekretær/læge møde Kl. 8.45	Gennemgang af dagligt samarbejde	Første torsdag i måneden	Alle læger	Organisation samarbejde

Staff-meeting	Institutmøde, Orientering fra ledelse med tema	Første onsdag i kvartalet	Alle læger	Organisation Temaorienteret
Sagsmøde Kl. 8.45	Gennemgang af udvalgte cases	Hver torsdag	Alle læger	Specielle problemstillinger Vidensdeling
Ventilering kl. 9.00	Mulighed for at give udtryk for hvad der fylder i hverdagen, fagligt eller privat	Hver torsdag	Alle læger	Specielle problemstillinger
Kemimøde kl. 14.00	Gennemgang af toksikologiske vurderinger i cases	Efter behov	Alle læger	Specielle problemstillinger

2.4.1 Undervisning

Hver onsdag er der intern undervisning på den retslægelige afdeling. Uddannelseslæger vil få tildelt undervisningsopgaver f ex fremlægge små eller store projekter, udvalgte faglige emner, patientcases, utilsigtede hændelser o.l.

Som uddannelseslæge deltager du i undervisning af studenter på afdelingen, ligesom vi forventer at uddannelseslægen tager del i oplæring af yngre kolleger og andre sundhedsprofessionelle i afdelingen. Alle læger, der har været på kursus / deltaget i konferencer skal fremlægge hovedpointer fra kurset/konferencen ved morgenkonference senest 1 uge efter deltagelsen.

Forskningstræningsopgaven samt opgaven udarbejdet i forbindelse med SOL-kurset fremlægges på afdelingen ved morgenkonference eller ved morgenundervisningen

Forskningstræningsopgaven fremlægges ved selskabets årsmøde

2.4.2 Kursusdeltagelse

Under ansættelsen forventes uddannelseslægen at deltage i de obligatoriske generelle kurser SOL 1-3 og de specialespecifikke kurser der udbydes i perioden. På grund specialets størrelse udbydes de specialespecifikke kurser kun hvert 3. år og derfor deltager man uanset hvilken delansættelse man aktuelt befinder sig i. Desuden opstartes forskningstræningsmodulet med deltagelse i forskningstræningskurset og det forventes at forskningstræningsmodulets praktiske del afsluttes i denne ansættelse.

Afdelingen giver tjenestefrihed med løn, men det påhviler uddannelseslægen at give afdelingen besked om kursernes placering tidligst muligt. Uddannelseslægen skal selv tilmelde sig kurser via selskabets hjemmeside www.forensic.dk.

Der er mulighed for i mindre omfang at deltage i øvrige kurser. Deltagelse i øvrige relevante kurser og konferencer/kongresser behandles imødekomme af statsobducenten.

Det er fast procedure i forbindelse med deltagelse i kurser uddannelseslægen sammen med hovedvejleder udarbejder mål for deltagelse i kurset og at uddannelseslægen efter kursusdeltagelse orienterer alle læger i afdelingen om kursusudbyttet (se under undervisning).

Kurser

Hoveduddannelsen indeholder de af Sundhedsstyrelsen fastsatte **obligatoriske kurser**, herunder:

- SOL 1 (Sundhedsvæsenets Organisation og Ledelse)
- SOL 2 (Sundhedsvæsenets Organisation og Ledelse)
- SOL 3 (Sundhedsvæsenets Organisation og Ledelse)

Obligatoriske specialespecifikke kurser

Klinisk retsmedicin

- Formål: At bibringe den uddannelsessøgende evidensbaseret viden om offertyper og undersøgelsesteknikker samt erklæringsskrivning (voldtægt, vold, tortur og børn). Viden om psykologiske følger, socialpædiatri og socialvæsenets rolle ved undersøgelse af mindreårige. Viden om gerningsmandsprofil og undersøgelsesteknik. Basalt kendskab til retspsykiatri af hensyn til vurdering af gerningsmænd. Basal kriminologi.
- Varighed: 42 timer (6 dage)

Læsionspatologi

- Formål: Oversigtsmæssigt at udstyre den uddannelsessøgende med redskaber til at kunne beskrive og vurdere forskellige læsionstyper samt give et bud på opståelsesmåden, for eksempel skud, stump vold, skarp vold, termiske læsioner, postmortelle læsioner og forandringer. Kursus inkluderer noget traumatologi og kriminaltekniske undersøgelser i skudsager.
- Varighed: 21 timer (3 dage)

Retsgenetik, kriminalteknik og findestedsundersøgelser

- Formål: At indføre den uddannelsessøgende i retsgenetiske og kriminaltekniske teknikker, der gør den uddannelsessøgende i stand til i praksis at indsamle, dokumentere og opbevare biologiske spor samt ikke-biologiske spor. Retsmedicinens funktioner ved findestedsundersøgelser herunder metoder til dødstidsbestemmelse. Kurset lægger op til praktiske øvelser.
- Varighed: 21 timer (3 dage)

Retsantropologi og retsodontologi

- Formål: At indføre den uddannelsessøgende i retsantropologiske og retsodontologiske teknikker, så den uddannelsessøgende bliver i stand til at vurdere, hvornår disse metoder kan tages i anvendelse og fortolke undersøgelsesresultater. Give indblik i retsodontologiens anvendelse ved identifikationsarbejde. Kurset lægger op til praktiske øvelser med gennemgang af knogler, tænder og billeddiagnostisk materiale.
- Varighed: 14 timer (2 dage)

Jura og retsmedicinske erklæringer

- Formål: At give den uddannelsessøgende det juridiske grundlag for udførelse af de retsmedicinske undersøgelser. Ekspertvidne og retssagsforløb, opbygningen af retssystemet. Hvad en retsmedicinsk erklæring set med en jurists øjne skal indeholde. Lidt om håndtering af pressen.
- Varighed: 7 timer (1 dag)

Retsmedicinsk radiologi

- Formål: På oversigtsplan at gennemgå teorien bag CT-skanning. Gennemgang af undersøgelsesteknikker i forhold til patologiske og traumatisk forandringer. Volumenestimer og 3D-rekonstruktioner. Kurset lægger op til praktiske øvelser.
- Varighed: 7 timer (1 dag)

Obduktionsteknikker

- Formål: Med baggrund i basal obduktionsteknik, som forudsættes behersket, gennemgås specielle obduktionsteknikker i form af halskravesnit, fridisektion af ansigtsskelet, udtagning af halscolumna, undersøgelse for luftemboli, undersøgelse for fedtemboli og andre frysesnitsundersøgelser samt udtagning af øjne. Kurset lægger op til praktiske øvelser.
- Varighed: 14 timer (2 dage)

Patologisk anatomi 1a og retskemi

- Formål: At indføre den uddannelsessøgende i almen patologi, tumorpatologi, immunhistokemiske, mikrobiologiske og molekylær patologiske undersøgelser. Udskærings teknikker af makropræparater. Retskemi.
- Varighed: 21 timer (3 dage)

Patologisk anatomi 1b

- Formål: At indføre den uddannelsessøgende i specifikke organforandringer med hovedvægt på hjerte og kar, luftveje inkl. mesotheliomer, lever og nyrepatologi. Basal neuropatologi.
- Varighed: 21 timer (3 dage)

Patologisk anatomi 2 - børneobduktioner

- Formål: Med baggrund i basal obduktionsteknik, som forudsættes behersket, gennemgås de specielle forhold ved børneobduktioner. Særlig undersøgelsesteknik af hjertet. Udtagning af materiale til supplerende undersøgelser herunder bakteriologi, virologi, metaboliske undersøgelser, genetiske undersøgelser, væskebalance undersøgelser samt tolkning af resultaterne. Histologiske undersøgelser. Placenta og navlestreng. Dødfødsel eller levendefødt.
- Varighed: 21 timer (3 dage)

Diagnostiske metoder

- Formål: at give ajourført viden om spektret af metoder til vævs- og cellekarakteristik med særligt henblik på metoder anvendt i den daglige diagnostik med hovedvægt på immunhistokemi, men kurset omfatter endvidere en gennemgang af metoder inden for klassisk histokemi, elektronmikroskopi og molekylærbiologi.
- Varighed: 21 timer (3 dage)

Obligatorisk forskningstræning

Den obligatoriske forskningstræning indeholder de af Sundhedsstyrelsen fastsatte obligatoriske kurser:

- Generelt kursus i forskningsmetodologi (Videreuddannelsesregionerne)
- Specialespecifikt kursus i forskningsmetodologi (deltagelse i [kursus](#) afholdt af Dansk Patologi Selskab), alternativt et af AUs kurser i forskningstræning <http://phd.health.au.dk/researchtraining/>

Se endvidere punktet "Speciallægeuddannelsen" på <http://forensic.dk/>

2.5 Fokuserede ophold og uddannelsesdage

Ophold er frivilligt og aftales med statsobducenten og hovedvejleder. Det kan evt. være f.eks. ved Styrelsen for patientsikkerhed, røntgen afdelinger, eller gynækologisk afdeling.

2.6 Forskning og udvikling

Der er gode muligheder for deltagelse i forskning og efter dine interesser kan du kobles til eksisterende eller nye/egne forskningsprojekter. Instituttet har en overordnet forskningsstrategi der fastsættes og revideres løbende, i henhold til universitets overordnede strategi. Det forventes at man som ansat på universitetet deltager i forskningsopgaver. <https://forensic.au.dk/forskning/>

2.7 Anbefalet litteratur

Der anvendes den senest opdaterede litteratur af danske og udenlandske lærebøger (overvejende engelsksprogede), samt nyeste publikationer på området. Der er på lægegangen et mindre bibliotek hvor relevant materiale/litteratur er tilgængelig.

3. Evaluering af den lægelige videreuddannelse

Der henvises til nedenstående link for information om evaluering af den lægelige videre uddannelse:

<https://www.videreuddannelsen-nord.dk/postgraduat-klinisk-lektor/uddannelsesprogrammer/information-om-den-lagelige-videreuddannelse/>

Nyttige kontakter

Uddannelsesansvarlig overlæge, speciallæge Lise Frost lif@forens.au.dk

Der henvises til hjemmesiden for det enkelte ansættelsessted: <https://forensic.au.dk/>

Postgraduat klinisk lektor for denne uddannelse, speciallæge Marianne Cathrine Rohde mcr@forens.au.dk

Oversigt findes på [hjemmesiden](#) for Center for Sundhedsvidenskabelige Uddannelser

Specialeselskabets hjemmeside: <https://www.forensic.dk/>

Sundhedsstyrelsen

www.sst.dk - Den lægelige videreuddannelse

Regionale sekretariater for lægelig videreuddannelse

Videreuddannelsesregion Nord: www.videreuddannelsen-nord.dk

Videreuddannelsesregion Syd: www.videreuddannelsen-syd.dk

Videreuddannelsesregion Øst: www.laegeuddannelsen.dk

Andre

Lægeforeningens karriererådgivning [Karrierecoaching](#)

Karriereværket https://www.laeger.dk/sites/default/files/karrierevaerket_1.pdf